

Ολα μου μιλούν γι' Αυτήν, του μακαριστού Γέροντος Ευσεβίου Βίττη

/ [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Την θείαν ταύτην και πάντιμον τελούντες εορτήν οι θεόφρονες» είναι μαζεμένοι στους Ιερούς χώρους της θείας λατρείας για να υμνήσουν το «κλέος το άφθιτον», τη δόξα την αμαράντη, την τιμή την ύψιστη της Παναγίας μας στις λατρευτικές γι' αυτήν συνάξεις.

- Πως όμως τολμάς κι εσύ, ταλαίπωρε ψυχή μου, να προστεθείς στους ευλαβικούς προσκυνητές; Η αγνοείς το βάθος της αναξιότητάς σου;
- Δε θα τολμούσα, μου απαντάς, να το κάνω αυτό, αν δεν μου απευθυνόταν πρόσκληση γι' αυτό.
- Πρόσκληση; Σ' εσένα; Είσαι με τα καλά σου;
- Και βέβαια. Δεν την άκουσες; «Άπας γηγενής σκιρτάτω τω πνεύματι», λέει η πνευματόγραφη πρόσκληση. Να μην ανταποκριθώ σ' αυτήν; Να γιατί τολμώ.
- Να συμμετάσχεις κι εσύ στη γιορτή το δέχομαι αφού είναι έτσι, αλλά βλέπω,

ψυχή μου, πως θέλεις και να μιλήσεις κιόλας. Όμως τι θα 'χες να πεις εσύ, πάμφτωχη ψυχή μου, όταν «ιλιγγιά νους και υπερκόσμιος» «ευφημείν προς αξίαν» το υπέροχο μεγαλείο της Θεομήτορος; Δεν ακούς πως και για όσους μπορούν κάτι σημαντικό να πουν για άλλες περιπτώσεις δεν είναι εύκολο να μιλήσουν για την υπόθεση αυτή; Δεν «ορώμεν ρήτορας πολυφθόγγους ως ιχθύας αφώνους», όταν πρόκειται για την Υπέραγνη; Δεν το 'νοιωσες πως «Ύμνος άπας ηττάται συνεκτείνεσθαι σπεύδων» μπρος στη δόξα της, που ξεπερνάει και των Χερουβεΐμ και των Σεραφεΐμ όλων την υπέρλαμπρη δόξα; Δεν πρόσεξες την ομολογία του επνευσμένου θείου ποιηταή, ότι «ύμνους υφαίνειν συντόνως τεθηγμένους εργώδες εστίν»; Δεν αντιλαμβάνεσαι πως γι' αυτό «ράόν εστιν ημάς φόβω στέργειν σιωπήν»; Δεν νοιώθεις δηλαδή πως είναι ευκολότερο να σωπάσεις από φόβο μη τυχόν κάνεις ασεβείς αδεξιότητες, παρά να μιλήσεις;

- Ναι, αλλά μια ακατανίκητη λαχτάρα με συνέχει κι εμένα την τόσο ασημάντη ψυχή κάτι να πρόσθετα κι εγώ στην παγκόσμια αρμονία που συνθέτουν όλοι οι υμνητές της καθώς υμνούν το άρρητο κάλλος της, την ασύγκριτη καλοσύνη της, την υπέρτατη αγιοσύνη της. Κάτι με ωθεί να πρόσθετα κι εγώ ένα ταπεινό λουλούδι μπροστά στο θρόνο της.

- Κάτι να πεις κι εσύ; Μα τι να πεις εσύ, ψυχή μου; Τι να πεις, όταν ψελλισμάτων ψελλίσματα είναι και οι πιο έντεχνοι ύμνοι και λόγοι που αναφέρονται στο μεγαλείο της; Τι να πεις ακριβώς εσύ που και η πιο μεγάλη δυστοκία λόγου καταντάει ανυπερβλήτη ρητορεία μπρος στη δική σου ανεκδιήγητη γλωσσική πενία;

- Μα δεν ακούς, πως «εύλαλοι οι άλαλοι πρώην χρηματίζουσι»; Εγώ βέβαια δεν έχω λόγο. Το ξέρω. Εγώ δεν έχω τέχνη. Το παραδέχομαι. Εγώ δεν έχω έμπνευση. Το ομολογώ. Όμως προχωρώ μολοντούτο με πίστη και θάρρος, με την πιστή και το θάρρος που μου δίνει η γλυκύτατη Μάνα, η Παναγία. Πέφτω μπροστά της γονατιστός και της λέω ταπεινά• «όση πέφυκεν η προαίρεσις δίδου μοι» έμπνευση και λόγο, η, αν όχι λόγον, πράξη που να είναι σα λόγος. Το ίδιο κάνει. Εγώ, Μητέρα Παναγία μου, Σου δίνω το μέτρο, την ολόψυχη διαθεσή μου να Σε υμνήσω. Τώρα Εσύ καταδέξου με μέτρο αυτή μου τη διάθεση να μου δώσεις τον τρόπο να τη μορφοποιήσω...

Και να! «Ανοίξω το στόμα μου και πληρωθήσεται πνεύματος και λόγον ερεύξομαι στη Βασιλίδι Μητρί. Και άσω γηθόμενος ταύτης» τα θαυμάσια! Όχι. Εγώ δικά μου μέσα δεν έχω. Όμως το Άγιο Πνεύμα μπορεί να χρησιμοποιήσει ακομα και το δικό μου στόμα. Αν μίλησε με το στόμα της όνου του Βαλαάμ, δεν είναι θαυμαστό, αν μιλήσει και με το δικό μου ακάθαρτο στόμα. Όχι πως το δικό μου είναι ανώτερο από εκείνο του αθώου εκείνου ζώου, αλλά γιατί ξέρει και μπορεί το Πνεύμα το Άγιο ακόμη κι ένα ανάξιο στόμα σαν το δικό μου να χρησιμοποιήσει για να υμνηθεί η Πάγκαλος Κόρη, η υπέραγνος Μήτηρ του Εμμανουήλ. Δεν θα ήταν κι αυτό ένα επί

πλέον θαύμα που θα υπογράμμιζε τη θεία της δόξα και «το υπέρ νουν» μεγαλείο της;

- Και λοιπόν, ψυχή μου, τι λες να κάνεις ακριβώς;

- Θα κάνω κάτι που μου φαίνεται πως θα μου ήταν ευκολότερο από το «ύμνους υφαίνειν». Τώρα μου έρχεται αυτή η σκέψη.

- Ποία;

- Θα το καταλάβεις. Τώρα είναι «ράον σιωπήν» να κρατάς. Ακολουθώ με και θα ιδείς. Εννοώ κατά λέξη• θα ιδείς!

- Κύττα τη γη μας. Πόσο όμορφη είναι! Κι αυτό παρά το γεγονός πως εξαιτίας μας δέχτηκε κι αυτή την κατάρα και μαζί με ο,τι έχει επάνω της «συστενάζει και συνωδίνει» μαζί με την πεπτωκυία φύση μας και «αποκαραδοκεί» και περιμένει ανυπόμονα κι αυτή «την αποκάλυψιν των υιών του Θεού» (Ρωμ. η' 19-22). Εμείς συνήθως βλέπουμε μόνο όσα φαίνονται. Όμως, όταν το βλέμμα γίνει πιο οξύ με τη χάρη του Πνεύματος, όταν η σκέψη γίνει πιο ουράνια με την «αλλοίωσιν της δεξιάς του Υψίστου» (Ψαλμ. 76,10), όταν η καρδιά θερμανθεί από «θείαν αγάπησιν» για την Παναγία μας, θα την ανακαλύπτει παντού.

- Παντού;

- Ναι, παντού! Και θα ιδείς πως. Αναρωτιέμαι φορές φορές· «επί τίνος οι κρίκοι της γης πεπήγασι;» (Ιώβ, λη' 6). Που στηρίζεται η γη; Που είναι το θεμέλιό της; Δεν δυσκολεύομαι να το βρω εκεί που οι άνθρωποι δεν το φαντάζονται. Μου το ψιθυρίζει μυστικά ο ιερός υμνωδός· «χαίρε γης το θεμέλιον»! Γιατί αυτή «βαστάζει τον βαστάζονται πάντα». Επομένως και τη γ. Να αυτό που ζητούσα!

- Βλέπω στην επιφάνεια της γης μας τις αναρίθμητες ομορφιές της. Και βλέπω ακόμη παρθένες εκτάσεις που δεν τις άγγιξε άροτρο γεωργού, που δεν τις πάτησε ανθρώπου πόδι. Μα αυτές απλή εικόνα είναι της «χώρας της ανηρότου σαφώς». Χαίρεται από την άλλη μεριά το μάτι μου πολλές εκτάσεις γης καλλιεργημένες. Είναι καταπράσινες. Κρύβουν μέσα τους μια μυστική υπόσχεση πλούσιας καρπογονίας. Και δε δυσκολεύομαι να ιδώ πίσω και από αυτές την «άρουραν την βλαστάνουσαν ευφορίαν οικτιρμών», την Παναγία. Αυτή είναι η μυστική γη η «στάχυν βλαστήσασα τον αγεώργητον». Παράδοξος όμως και πρωτόφαντος είναι ο Στάχυς αυτός. Έχει μόνον ένα κόκκο, τον ΣΙΤΟΝ.! Και ο Σίτος αυτός «υποδύς κόλπους γης τον πολύχουν αποδώσει άσταχυν, αναστήσων τους βροτούς τους εξ Αδάμ». Ενας Κόκκος Σίτου. Και όμως τι θαύμα! «Εάν μη ο κόκκος του σίτου πεσών εις την γην αποθάνη, αυτός μόνον μένει• εάν δε αποθάνη, πολύν καρπόν φέρει» (ΐω. 1β' 24). Και ο καρπός είναι η εξανάσταση όλης της ανθρωπίνης φύσης, είναι πολυκόκκος άσταχυς ετούτη τη φορά με κόκκους τους εξαιτίας του Αδάμ «απ' αιώνος νεκρούς», «που τους εξανέστησεν «εκ των καταχθονίων» και από το έρεβος του άδη και τους μετέστησε στους ουρανούς, στο άδυτο φως του

Παραδείσου, όχι του παλιού εκείνου, του γηίνου, αλλά του καινού, του ουρανού και πνευματικού.

- Ταξιδεύω. Και περνώ από βουνά καταφαγωμένα από την εκμετάλλευση που τους γίνεται. Βγάνουν απ' αυτά το οικοδομικό υλικό για να χτιστούν όλων των ειδών τα χτίσματα, σπίτια ταπεινά και ανάκτορα, εργοστάσια και καλυβούλες, μεγαθήρια οικοδομικά και οικοδομήματα ασήμαντα. Χωρίς τα λατομεία αυτά πως θα μπορούσαν να βρουν και που θα μπορούσαν να βρουν οι άνθρωποι το κατάλληλο και πολύ οικοδομικό υλικό για τις οικοδομές τους; Τα βουνά λοιπόν αυτά που βλέπω είναι «όρη λελατομημένα», όρη λαξευμένα. Χωρίς τη διαδικασία της λατομίας δεν βγαίνει υλικό. Είναι φυσικώς αδύνατο. Μόνον ένα όρος, το «πίον όρος», είναι «όρος αλατόμητον». Από το Όρος αυτό λατομήθηκε και «ετμήθη λίθος άνευ χειρών» (Δαυιήλ β 34) ατμήτως. Και ο «Λίθος ην ο Χριστός».

Θαυμάζω συνεχίζοντας την πορεία μου όρη-γίγαντες, όπως να πούμε, τον Όλυμπο. Παρόλη όμως τη δόξα που στεφανώνει το βουνό αυτό εξαιτίας της ιστορίας του όμως από φυσική άποψη είναι νάνος μπροστά στις Άλπεις, στο Κιλιμάντζαρο η, προ πάντων, στα ανέφικτα και τερατώδη σε όγκο Ύψος Ιμαλαία. Τι ύψος έχουν, Θεέ μου! Και όμως παρά τον ίλιγγο που αισθάνομαι μπροστά στο πελώριο αυτό φυσικό ύψος, μόνο σε μία περίπτωση στέκομαι όλος θάμβος και δέος και ανακράζω από τα βάθη της ψυχής μου «χαίρε, θείον Όρος»! Είναι η Παναγία. Μόνο του Όρους αυτού είναι το «Ύψος άρρητον». Είναι τόσο το ύψος του που και αυτοί οι άγγελοι από τα ύψη του τα χάνουν μπρος στα χάη που εκτείνονται κάτω τους, γιατί έχει «βάθος δυσθεώρητον και αγγέλων οφθαλμοίς».

- Περπάτω και περπατώ σε δρόμους και δρομάκια που χαράζουν το προσωπο της γης. Είναι αμέτρητα. Απολαμβάνω τα ταπεινά μονοπάτια. Χαίρομαι τους χωματόδρομους. Θαυμάζω την ιδιοφυία των μηχανικών που χαράζουν και κάνουν τους δρόμους. Αλλά τι κρίμα! Πολύ συχνά δεν περπατούν μονάχα οι άνθρωποι σ' αυτούς. Περπατάει μαζί τους η παραφυλάει εναντίον τους σε κάποια στροφή των δρόμων και ο θάνατος! Πόσοι, αλήθεια, από αυτούς που περπατούν στους δρόμους δεν βαδίζουν ως προς τον εαυτό τους την οδόν του θανάτου! Πως να μην προσέξω τόσον καιρό πως μόνο η Παναγία «οδόν κυήσασα ζωής» μας έφερε κοντά σ' Αυτόν που είναι η Οδός προς την αλήθεια και τη ζωή;

- Μα οι δρόμοι των ανθρώπων δεν είναι συνεχείς. Δεν μπορούν να είναι συνεχείς. Συναντούν φαράγγια, γκρεμούς και ποτάμια. Αδύνατο να συνεχιστούν. Τότε τα σημεία αυτά η ανθρώπινη εφευρετικότητα βρήκε τη λύση. Και να σου εκεί, όπου θα ήταν αδύνατο να συνεχιστεί η πορεία, ένα μικρό γεφυράκι, ταπεινό ίσως και απλό, ρομαντικό και παλαικό η μια γέφυρα σύγχρονη, απέραντη σε μήκος, θαύμα τεχνικής. Και τα δύο υποτάσσουν μια απόσταση. Το γεφυράκι ένα χαρούμενο ποταμάκι το κάνει υπερβατό. Η μεγάλη γέφυρα κάνει ένα πήδημα πάνω από χάη

αβυσσαλέα συνδέοντας τα χείλη ενός γκρεμού. Όμως οι αποστάσεις που συνδέουν είναι παρόλα αυτά μικρές. Τις μετράς με την πιθαμή η με μερικά το πολύ χιλιόμετρα. Καταντούν τελικά ασήμαντες. Το ίδιο και τα γεφύρια. Θαύμασε γι' αυτό τη μοναδική εκείνη Γέφυρα «την μετάγουςαν τους εκ γης προς ουρανόν» γεφυρώνοντας αγεφύρωτα χάη, συνενώνοντας ασυνένωτους κόσμους, γη και ουρανό, την Παναγία.

Ανεβαίνεις ασθμαίνοντας τα αμέτρητα σκαλοπάτια στο Παλαμήδι, στον Πύργο του Άϊφφελ, σ' ένα ουρανοξύστη, αν αυτό χρειαστεί, σε μια πολυκατοικία. Νιώθεις κομμένος ανεβαίνοντας. Πόσο όμως σε ανεβάζουν οι σκάλες αυτές; Μερικές δεκάδες μέτρα. Βάλε μερικές εκατοντάδες. Όχι πιο πολύ. Θυμήθηκες όμως ανεβαίνοντας είτε αυτές τις σκάλες είτε άλλες, πιο ταπεινές αυτές, τις σκάλες του σπιτιού σου, μια απλήν ανεμόσκαλα για να ασπρίσεις τους τοίχους του δωματίου σου, σκέφτηκες τότε την «κλίμακα την γήθεν ανυψώσασαν χάριτι» ψηλά στους ουραμούς, «την κλίμακα την επουράνιον δι' ης κατέβη ο Θεός» στη ταπεινή μας γη; Ρωτάς ποιά είναι; Μα η Παναγία!

- Βγαίνεις στην εξοχή! Και στέκεις γεμάτος αισθητική ικανοποίηση μπρος στους τεράστιους φαιούς βράχους, που αφθονούν στα βουνά της Πατρίδας μας. Τι να πρωτοθαυμάσει κανένας σ' αυτούς; Το ύψος; Την αγριότητα; Την ατίθαση μεγαλοπρέπεια; Όλα. Αλλά τι κρίμα! Οι φυσικοί βράχοι, οι λευκόφαιες πέτρες είναι κατάξερές. Νεκρές οι ίδιες δεν έχουν ούτε σταγόνα δροσιάς να σου προσφέρουν για να σβήσουν τη φλογώδη δίψα που κατακαίει τα σωθικά σου. Και τότε ο νους σου πετάει αυτόματα στην «πέτραν την ποτίσασαν τους διψώντας την ζωήν», την Παναγία.

- Καθώς τριγυρνάς στην όμορφη φύση, φτάνεις κάποτε στο δάσος. Σου αρέσει, ψυχή, να τριγυρνάς στο δάσος. Δεν είναι έτσι; Προ πάντων μέσα στο πυκνό δάσος, όπου νιώθεις κάτι το μυστηριώδες να σε τυλίγει αόρατα. Όρη «κατάσκια, δασέα» πόσο μου μιλάτε! Μα ώσπου να φτάσεις ως εδώ ξόδεψες και την τελευταία σταγόνα νερού που είχες μέσα σου. Και γίνεται κι η δίψα σου ακατάσχετη. Δεν αργούν όμως να σε οδηγήσουν τα βήματά σου σε κάποια ολόδροση πηγή που αναβρύζει άφθονο κρυστάλλινο νερό. Και γέρνεις και πίνεις, πίνεις αχόρταγα σκοτώνοντας το θεριό της δίψας μέσα σου. Κι όταν χορτάσεις, πίνοντας το ευλογημένο νερό, υψώνεις ένα βλέμμα ευγνωμοσύνης προς τον Ουρανό. Κι αναθυμάσαι τότε «την ζώσαν και άφθονον πηγήν», «του ζώντος ύδατος πηγήν την ακένωτον», την Παναγία.

- Χαίρεσαι την ομορφιά του τοπίου που απλώνεται μπροστά σου καθώς βγαίνεις στο ξεφωτο. Και να, φτάνουν στ' αυτιά σου γλυκόλαλοι ήχοι, αρμονικοί, κουδουνιών. Κάποια κοπάδια βόσκουνε εδώ ειρηνικά. Και δεν αργείς να

ανακαλύψεις εδώ κι εκεί κάποιες στάνες ταπεινές. Σταλιάζουν εκεί τα κουρασμένα απ' την πορεία και τη βοσκή κοπάδια των προβάτων. Κι η σκέψη σου πάει τότε στην αληθινή «αυλήν των λογικών προβάτων». Αυτή δεν μαζεύει στοργικά τα λογικά πρόβατα που συνωστίζονται ευλαβικά στους ιερούς χώρους των Ναών για να υμνήσουν τη δόξα της;

- Καθώς προσπερνάς τις στάνες αυτές, την εποχή αυτή προ πάντων, ακούς να ανακατεύονται μαζί με μπάσσα λεπτά, αιθέρια, θαρρείς, βελάσματα αθώων και άκακων αμνών. Και αναλογίζεσαι τότε «αμνάδα την κυήσασαν θεού αμνόν τον αίροντα κόσμου παντός τα πταίσματα», την Παναγία.

- Λίγο πιο πέρ' ακούς μεγάλων ζώων μυκηθμούς. Είναι ένα κοπάδι αγελάδες. Ο τσοπάνος τους, ο αγελαδαρης, έρχεται χαρούμενος ξοπίσω τους. Συνοδεύει μian αγελάδα που όλη τρυφερότητα γλείφει το νεογέννητό της. Τι όμορφη και ειδυλλιακή σκηνή! Πως να μη σκεφτείς τότε «την δάμαλιν τον μόσχον την τεκούσαν τον άμωμον τοις πιστοίς», την Παναγία;

- Σε ξάφνιασε το φρου-φρου που έκαναν καθώς πέταξαν σχεδόν μπροστά σου ένα σμάρι περιστέρια. Πετούν τόσο ιδιότυπα! Και στέκουν τόσο κοντά στον άνθρωπο! Για να μας θυμίσουν, είτε στην πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία τα ιδούμε είτε στην κεντρική πλατεία της Κοπεγχάγης είτε στον Άγνωστο στην Αθήνα είτε στην απέριτη αυλή κάποιου χωριάτικου σπιτιού, «την περιστεράν την τον ελεήμονα αποκήσασαν», την Παναγία.

Περιστερά, Αμνάς και Αμνός, Δάμαλις και Μόσχος. Γιατί να σου ονομάζει αυτά και μόνο τα ζώα ο ποιητής, ψυχή, και όχι άλλα;

- Μα πρέπει να σου το πω; Δε θυμάσαι πως τα ζώα είναι στενά δεμένα με τη λατρεία του παλαιού Ισραήλ; Και συμβολίζουν όλα αυτά και προς πάντων «ο ως αμνός άμωμος εν γαστρί Μαρίας βοσκηθείς» Ιησούς την αγάπη που φτάνει ως την έσχατη έκφρασή της, την ολοκληρωτική θυσία, το ολοκαύτωμα. Και «μείζονα ταύτην αγάπης ουδείς έχει, ίνα τις την ψυχήν αυτού θη υπέρ των φίλων αυτού» (Ίω. ιε' 13). Αλλά τι λεώ; Μόνο φίλων; «Εχθροί όντες κατηλλάγημεν τω θεώ δια του θανάτου του Υιού αυτού» (Ρωμ. ε' 10). Τόση ήταν και είναι η αγάπη του!

- Βρίσκεσαι ακόμη μέσα στη φύση, ψυχή μου;

- Ναι.

- Και τι άλλο ακόμη βλέπεις σ' αυτήν;

- Στρέφω την αχόρταγη ματιά μου και βλέπω κι όλο βλέπω. Και ο,τι βλέπω μου

θυμίζει αγαπητικά «την Βασίλισσαν του κόσμου», την Παναγία. Όλα έχουν κάτι να πουν γι' αυτήν, όλα έχουν κάτι να διηγηθούν γι' αυτήν.

Να, εκεί πέρα μακριά στο βάθος βλέπω τους καταπράσινους αμπελώνες. Και βλέπω ακόμα ωραίες αυλές αγροικιών. Τις ζώνουν στοργικά χλιοπλόκαμες κληματαριές, γεμάτες λαχταριστά σταφύλια. Και ανακαλούν στη σκέψη μου «την άμπελον την αληθινήν τον βότρυν τον πέπειρον την γεωργήσασαν». Και αυτός «ο βότρυς ο πέπειρος —το ώριμο τσαμπί— οίνον στάζει τον τας ψυχάς ευφραίνοντα των πιστών δοξαζόντων» την Παναγία.

- Χαίρομαι, μου λες, ψυχή μου, το ελπιδοφόρο θέαμα των κάθε λογής δέντρων. Συναγωνίζονται, θαρρείς, στην ομορφιά ανθοφορώντας και γέρνουν τα κλαδιά τους λίγο αργότερα από λαχταριστό καρπό. Να, κοίτα, πόσο όμορφες είναι οι μηλιές. Και όλες γίνονται σε μια στιγμή μονάχα μία, η Μηλιά «το μήλον το εύοσμον η τέξασα», το Χριστό. Αλλά και κάθε δέντρο, μικρό η μεγάλο, μου θυμίζει με τον τρόπο του το μόνο, το αληθινό, το αιώνιο «δένδρον το αγλαόκαρπον, εξ ου τρέφονται πολλοί», την Παναγία. Μα και αυτά τα «άχρηστα» δέντρα —αλήθεια, υπάρχουν άχρηστα δέντρα; κι αυτά άκομα —ας πάρω για παράδειγμα τα πλατύφυλλα πλατάνια— σπεύδουν πρόθυμα να μου θυμίσουν «ξύλον το ευσκιάφυλλον υφ' οι σκέπτονται πολλοί» και βρίσκουν ανάπαυση, άνεση, ξεκούραση και ελπίδα κάτω του στην κάψα και στο καμίνι της ζωής, την Παναγία.

- Και οι ευώδεις ροδώνες; Τι σου λένε, ψυχή μου, οι ροδώνες; Δεν μεθάει την όρασή σου το ροδαλό τους χρώμα και δεν σε ευφραίνει το γλυκό και απαλό τους άρωμα;

- Αυτό είναι αλήθεια, αλλά ποία ροδωνιά μπορεί να καυχηθεί πως αυτή είναι η «το ρόδον το αμάραντον τέξασα»; Καμιά, παρά μόνον η Παναγία.

Και τι σου λένε οι λευκοί ανθώνες, όπου σειούνται χαριτωμένα στο απαλό χάδι του ζεφύρου οι μυρωμένες κατάλευκες κεφαλές των κρίνων; Δεν χορταίνεις να οσφραίνεσαι το λεπτό τους το μύρο και να βυθίζεσαι έτσι σε κάποια χώρα ονείρου. Και βλέπεις τότε πως όλοι οι κρίνοι για έναν κρίνο μιλάνε, «το τους πιστούς ευωδιάζον», την Παναγία.

- Ναι, όπου κι αν στρέψεις τη ματιά σου, μου λες, ψυχή μου, όπου κι αν κατευθύνεις τη σκέψη σου, σε κάθε γωνιά του κόσμου, παντού θα ιδείς κάποιο μυστικό σημάδι να μαρτυρεί τη δόξα, το μεγαλείο, τη χάρη, την αλήθεια της Βασιλίσσας του κόσμου, της Παναγίας.

Όμως αρκετά για σήμερα, ψυχή μου, αρκετά. Ωρα να αποτραβηχτείς τώρα, φορτωμένη αυτές τις ομορφότατες εντυπώσεις σου. Ωρα να κλειστείς στο κελλί

σου. Ώρα να πας εκεί στην ερημιά σου ντυμένος τη σιωπή και να μιλήσεις εκεί με την Υπέραγνη Μητέρα της Εκκλησίας, αλλά και δική σου μητέρα. Κι αφού γεμίσεις με μυστική λαχτάρα και ουράνιους πόθους, χαρά και ευφροσύνη, κατάνυξη και δάκρυα ευλαβητικής συγκίνησης και συναίσθησης της ασημαντότητάς σου, αλλά και ο,τι άλλο σου δώσει ο Ουρανός, βγες τότε και συνέχισε και πάλι το όμορφο περιδιάβασμά σου. Τώρα αποτραβήξου, γιατί «ήδη προς εσπέραν εστί και κέκλικεν η ημέρα» (Λουκ. κδ' 29). Και η νύχτα του θεού έχει κι αυτή πολλά να σου πει με τον τρόπο της...

- Σε ξύπνησαν οι χρυσές βολίδες του ήλιου, ψυχή; Ήταν καιρός πια «εξ ύπνου εγερθήναι», γιατί «η νυξ προέκοπεν, η δε ημέρα ήγγικε» (Ρωμ. ιγ' 11-12). Πρέπει να συνεχίσεις το όμορφο έργο σου με νέες δυνάμεις και νέα διάθεση και να βλέπεις Εκείνη, που αποτελεί τη χαρά της χαράς σου, τον πόθο των πόθων σου, την αγάπησή σου τη βαθειά και μύχια για την άρρητη ομορφιά της, το ανέφικτο μεγαλείο της και την απέραντη στοργή της και την ανείπωτη αγάπη της και για σένα, ναι και για σένα, ψυχή μου.

- Περιδιάβασες τη γη, ψυχή μου, και ανακάλυψες παντού την παρουσία της Υπέραγνης Παρθένας, της Βασιλίσσας των Ουρανών, της Παναγίας Μητέρας του Εμμανουήλ.

Την είδες ως «χώραν ανήροτον σαφώς», αλλά και ως «άρουραν βλαστάνουσαν ευφορίαν οικτιρμών» η «βλαστάνουσαν τον στάχυν τον αγεώργητον». Την είδες ως «χώραν ανήροτον σαφώς», αλλά και ως «άρουραν βλαστάνουσαν ευφορίαν οικτιρμών» η «βλαστάνουσαν τον στάχυν τον αγεώργητον». Την είδες ως «θείον» η «πίον όρος», ως «όρος αλατόμητον» και θαύμασες το «άρρητον Ύψος» του.

Την είδες ως «γέφυραν μετάγουσαν τους εκ γης προς ουρανόν» η «κλίμακα επουράνιον δι' ης κατέβη ο Θεός» ο ίδιος στη γη μας και έγινε όμοιος μ' εμάς για να μας κάνει όμοιούς του.

Την είδες και τη χάρηκες ως «ζώσαν και άφθονον πηγήν», «πηγήν του ζώντος ύδατος την ακένωτον».

Την είδες ως «αυλήν λογικών προβάτων» και ακόμη ως «δάμαλιν τον μόσχον την τεκούσαν τον άμωμον τοις πιστοίς» η ως «αμνάδα κυήσασαν θεού αμνόν τον αίροντα κόσμου παντός τα πταιίσματα» η και ως «περιστεράν την τον ελεήμονα αποκυήσασαν».

Την είδες ως «άμπελον αληθινήν τον βότρυν τον πέπειρον την γεωργήσασαν, οίνον στάζοντα τον τας ψυχάς ευφραίνοντα» αυτών που την δοξάζουν με πίστη και αγάπη.

Την είδες ως «ρόδον το αμάραντον την τέξασαν» η ως «κρίνον τους πιστούς ευωδιάζον».

Την είδες και τη θαύμασες. Την είδες και τη σεβάστηκες πιο βαθειά. Την είδες και την ανύμνησες με περισσότερον ενθουσιασμό, όχι μόνος σου πια, αλλά με ολόκληρη την κτίση ως Κυρία, ως Βασίλισσα, ως Δέσποινα του κόσμου. Την είδες και την αγάπησες πιο θερμά, με περισσότερη και εντονότερη ευγνωμοσύνη για ο,τι είναι, για ο,τι έκανε δια του Υιού της για σένα και δια μέσου των ακαταπαύστων θείων πρεσβειών της για την αμαρτωλότητά σου.

- Όμως ίσως να κουράστηκες, ψυχή μου, περιδιαβάζοντας την απεράντη κτίση. Ίσως να χρειάζεσαι κάποιον άλλο τρόπο να κάνεις το έργο σου. Κάποιος μυστικότερος τρόπος σου χρειάζεται για να ανακαλύψεις σε άλλους χώρους την Παναγία μας. Σταμάτα λοιπόν τις πορείες σου για λίγο. Ανάπνευσε. Και βρες κάποιον ήσυχο και κατάλληλον τόπο για να σταθείς σ' αυτόν και απ' αυτόν να θεωρήσεις το αθεώρητο μεγαλείο της Πάναγνης.

Αναρωτιέσαι ίσως που να βρω έναν τόπο τελείας κατάπαυσης; Να ένας τόπος πολύ κατάλληλος: «το αγιαστήριον του θεού» (Ψαλμ. 72, 17), ο Ναός, όπου λατρεύεται ο Κύριος. Είναι σωστή «νησίδα γαλήνης». Σ' αυτόν δεν εισχωρούν η τύρβη και ο θόρυβος του κόσμου, που καταμολύνουν και καταρυπαίνουν ηχητικά και όπως αλλοιώνουν την ψυχήν του ανθρώπου. Δεν τολμούν, όχι, να μπουν σ' αυτόν, όπου «πάσα βιοτική μέριμνα αποτίθεται» έξω απ' αυτόν ως βέβηλη και ξένη για το χώρο, όπου οι ψυχές εντελώς μόνες πρέπει να συναντήσουν μόνως τον μόνον Όντα και τους αγίους του.

Ιερός και άγιος ο τόπος της θείας λατρείας. Αγιώτατος. Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία γι' αυτό. Να υπάρχει, αλήθεια, χώρος πιο ιερός και απ' αυτόν; Σε δυσκολεύει η ερωτήση, ψυχή; Τη θεωρείς βέβηλη. Δεν είναι! Σου το λέω εγώ. Δεν είναι όμως δική μου η απάντηση. Την άκουσα να μου τη λέει ο εμπνευσμένος ιερός υμνωδός. Είναι η Παναγία ως μοναδικός «τόπος αγιάσματος της δόξης», όπου κατοίκησεν η Θεότης. Είναι το μόνο «ευρύχωρον χωρίον» που σ' αυτό περιχωρήθηκε ο Αχώρητος. Είναι γι' αυτό ο άρρητος «τόπος αγιάσματος του τοις Χιρουβείμ επιβαίνοντος» η Παναγία. «Αύτη — και μόνο— ανεδείχθη ουρανός και ναός της θεότητος». Αυτή και μόνο «Ηλίου του αδύτου οίκος γέγονεν, του κτίσαντος και τάξαντος τους φωστήρας τους μεγάλους και πανσθενείς». Ναι,

αυτή και μόνο «ναός ανεδείχθη ηγιασμένος του εν αυτή οικήσαντος υπέρ νουν, του Θεού». Κατάλαβες, ψυχή μου;

Σκέψου γι' αυτό, ψυχή μου, καθώς μπαίνεις με ευλάβεια και βαθύτατο σεβασμό στο Ναό του Θεού, πως πρέπει κι εσύ να γίνεις το ίδιο, αν θέλεις να μοιάζεις την αγαπημένη σου Μητέρα, στα μέτρα σου φυσικά και με τον τρόπο που σου υποδείχνει το ίδιο το Άγιο Πνεύμα μιλώντας με το στόμα του αγίου Αποστόλου Παύλου. «Υμείς έστε ναός του Θεού του ζώντος» (Β' Κορ. ς' 16). Λέγε γι' αυτό κι εσύ μαζί με τον ιερό υμνωδό, όταν απευθύνεσαι στη χάρη Της: «Τον Κύριον δυσώπει, Πανύμνητε, αμαρτιών ημάς ρύπου αποκαθάραι, όπως οίκος γνωρισθώμεν και κατοικητήριο Πνεύματος» κι εμείς.

- Στέκεσαι για λίγο, ψυχή μου, και αποθαυμάζεις το Ναό του θεού, όποιος και να 'ναι, μεγαλόπρεπος καθεδρικός η ταπεινό εκκλησάκι σε κάποιαν ερημιά. Σπρώχνεις ελαφρά, σεβαστικά τη θύρα του για να μπεις μέσα. Από την είσοδο θα μπεις, από που αλλού; Και τότε ακριβώς σου έρχεται στο νου η ψαλμωδία• «χαίρε η θεία είσοδος των σωζομένων, Πανύμνητε»! Η πραγματική είσοδος του Ναού είναι η Παναγία, γιατί δια μέσου της μπαίνουμε στο χώρο της σωτηρίας τον άγιο και θαυμαστό.

—Στέκεις ευλαβικά και παίρνεις ένα κερι για να το ανάψεις στο προσκυνητάρι. Πως αλλοιώς θα νιώσεις πως και σε σένα γίνεται η κλήση να γίνεις «φως του κόσμου» (Ματ. ε' 14); Το Ιερό φως της λαμπάδας φωτίζει το προσωπό σου. Το κάνει χαρωπό, ειρηνικό, κάποιου άλλου κόσμου, έστω και για λίγο. Το σκέφτηκες όμως, ψυχή μου, ποιά να 'ναι η κατεξοχήν μυστική λαμπάδα; Σου το είπε ο ιερός ποιητής• «λαμπάς νοητή βαστάζουσα το φέγγος της Θεότητας» είναι μία και μόνη, η Παναγία. Δεν το 'ψαλες κι' εσύ με συγκίνηση στον Ακάθιστο λέγοντας γι' Αυτήν πως είναι «φωτοδόχος λαμπάς, το άυλον άπτουσα φως, οδηγούσα προς γνώσιν θεϊκήν άπαντας»;

Όποιος προσπαθήσει να εισδύσει στο γλυκερό μυστήριο της Παναγίας μας, θα αποχτήσει «γνώσιν θεϊκήν», που σ' αυτήν μας οδηγούν οι θερμές της και ακατάπαυστες πρεσβείες.

—θωρείς αιωρούμενες τις χρυσές η αργυρές καντήλες, ψυχή. Σκορπούν γύρω τους γαλήνιο γλυκό φως. Ζωντανό φως. Ζεστό φως. Πόσο βοηθούν κι αυτές με την ιλαρότητά τους σε θείες ανατάσεις προ πάντων κάποιες ώρες «όρθρου βαθέος» η κάποιες γλυκειές εσπέριες στιγμές! Αλλά και οι πιο πολύτιμες και οι πιο σπάνιες λυχνίες αμαυρώνονται και ωχριούν μπρος στη «λυχνίαν την πάγχρυσον», την Παναγία, όπου καίει το άυλον και υπερούσιο φως, Αυτός που είναι «το Φως το αληθινόν, το φωτίζον και αγιάζον πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον».

Μεγαλόπρεπος υψώνεται ο αρχιερατικός θρόνος στο μέσον του Ναού. «Εις τόπον Χριστού» στέκει εκεί ο Αρχιερεύς. Και είδες η και θα ιδείς τέτοιους θρόνους που είναι πραγματικά αριστουργήματα τέχνης και καλαισθησίας. Όμως ο πιο αριστουργηματικός θρόνος, όμοιος με τον οποίον δεν βρέθηκε η δεν θα βρεθεί, είναι ο «θρόνος του Παντοκράτορος» η Παναγία, όπου σ' αυτήν ως «επί θρόνου επανεπαύσατο Χριστός».

Μόλις μπήκες στο Ναό του Κυρίου ένιωσες πως ευωδιαστή είναι η ατμόσφαιρά του. Και πως μπορούσε να μην είναι, αφού αδιάκοπα σ' αυτόν κατακαίεται ως θυσία ειρηνική το αρωματισμένο λιβάνι, σύμβολο της προσευχής —θυμήσου το «κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιόν σου... ωραιότατο; Το ίδιο δε μας λέει και η Αποκαλύψη; «Και οι εικοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι έπεσον ενώπιον του Αρνίου έχοντες έκαστος κιθάραν και φιάλας χρυσάς γεμούσας θυμιαμάτων, αι εισιν αι προσευχαί των αγίων» (Άποκ. ε' 8). Και όμως το πραγματικό και ζωντανό και αιώνιο θυμίαμα, το «θυμίαμα το εύοσμον», «το οσφράδιον του μόνου Βασιλέως», το ξέρεις, είναι ένα και μόνο, η Παναγία. Σ' αυτό και μόνο ευαρεστείται τέλεια, γιατί σ' αυτό «ευδόκησεν η καρδιά» Του.

Αλλά ο Ναός δεν έχει μόνο θυμιάματα ευωδιαστά. Έχει και άλλες θαυμάσιες αρωματικές ύλες και μύρα πολύτιμα. Διαθέτει γι' αυτές και ανάλογα τίμια σκεύη, άξια του τόπου και του σκοπού που εξυπηρετούν. Όλα όμως τα ξεπερνάει αφάνταστα σε αξία και σημασία το μοναδικό «μύρον το πολύτιμον», η Παναγία, που είναι ταυτόχρονα και «σκεύος, μύρον το ακένωτον έπ' αυτό κενωθέν εισδεξάμενον». Πως να μην αποπνέει γι' αυτό ευωδία υπερκόσμια, θεϊκή δια μέσου των αιώνων μέχρι σήμερα και στους αιώνες;

Έφτασες κιόλας στο μέσο του Ναού, ψυχή μου. Απέναντί σου είναι η ωραία Πύλη. Δεν περνάει κανένας απ' αυτήν. Μόνον ο ιερεύς. Και αυτός μονάχα όταν λειτουργεί. Είναι η πύλη, από την οποία μοναχά ο Χριστός περνάει, γιατί «εις τόπον Χριστού» τελετουργεί ο ιερεύς. Είναι γι' αυτό η ωραία Πύλη «πύλη αδιόδευτος». Και είναι τόσο ωραίος και τόσο βαθύς ο συμβολισμός της! Προφητικές οι ρίζες της. «Και επέστρεψέ με, λέει ο προφήτης Ιεζεκιήλ, και

επέστρεψέ με κατά την οδόν της πύλης των Αγίων της εξωτέρας, και της βλεπούσης κατά ανατολάς, και αύτη ην κεκλεισμένη. Και είπε Κύριος προς με• η πύλη αύτη κεκλεισμένη έσται· ουκ ανοιχθήσεται· και ουδείς ου μη διέλθη δι' αυτής, ότι Κύριος ο θεός Ισραήλ εισελεύσεται δι' αυτής και έσται κεκλεισμένη.... Κατά την οδόν της πύλης εισελεύσεται και κατά την οδόν αυτού εξελεύσεται. Και εισήγαγέ με κατά την οδόν της πύλης των Αγίων... και ιδού πλήρης δόξης ο οίκος Κυρίου» (Ίεζεκ. μγ' 27). Μα και η πύλη αυτή καταντάει σύμβολο, γιατί συμβολίζει την αληθινή πύλη, «την μόνην πύλην, ην ο Λόγος διώδευσε σαφώς», αλλά αδιοδεύτως!

- Είναι ανοιχτή η Ωραία Πύλη. Και βλέπεις δια μέσου της με σεβασμό την Αγία Τράπεζα, όπου τελείται η φρικτή Αναίμακτος Λατρεία, το Μυστήριο των Μυστηρίων, η θεία Ευχαριστία. Αποτελεί το κέντρο όχι μόνο της θείας Λατρείας μας, αλλά και της ίδιας της Εκκλησίας. Αν αυτή λείπει, γκρεμίζεται όλη η Εκκλησία. Η Εκκλησία στέκει η πέφτει μαζί με το ιερότατο αυτό Μυστήριο, γιατί δεν είναι άλλος παρά ο Χριστός που υπάρχει σ' αυτό και ενεργεί σ' αυτό και δια μέσου του. Και όπου Χριστός, εκεί και Εκκλησία. Και όμως πίσω από την Αγία Τράπεζα βλέπεις —δεν βλέπεις; Εκείνη, ψυχή μου, που είναι και την προσφωνείς- «χαίρε, έμψυχε τράπεζα, Άρτον Ζωής χωρήσασα», εσύ Παναγία, που χώρησες και βάσταξες μέσα σου και επάνω σου το Χριστό!

- Και η καρδιά της Αγίας Τραπεζής ποία να είναι; Μα το βλέπεις, ψυχή μου. Είναι το θείο και ιερότατο Ευαγγέλιο. Σ' αυτό είναι κατατεθειμένος ο λόγος του Λόγου, σαρκωμένος για άλλη μια φορά σε σύμβολα γραφής και λαλιάς. Είναι ο «σαρκωμένος» λόγος στη γλώσσα των ανθρώπων για να μπορούν να τον δεχτούν και να τον κατανοήσουν στο βαθμό που μπορούν· για να μπορούν να νιώθουν το κατά δύναμη και με τη χάρη πάντα του Αγίου Πνεύματος «το μυστήριον το χρόνοις αιωνίοις σεσιγημένον, φανερωθέν δε νυν» (Ρωμ. Ιδ' 25).

Θα το πίστευες όμως, ψυχή μου, πως και αυτό το ιερότατο Ευαγγέλιο, το Βιβλίο των βιβλίων, εικόνα είναι; Πραγματικά εικονίζει την «Χριστού Βίβλον την έμψυχον, εσφραγισμένην τω Πνεύματι τον Τόμον, εν ω δακτύλω εγγέγραπται πατρός ο Λόγος», την Παναγία. Και ποιός είναι ο «δάκτυλος» του θεού; ρωτάς. Μου, το λέει το ίδιο το ιερό Ευαγγέλιο. Πρόσεξε μόνο λίγο και θα το καταλάβεις. «Ει δε δακτύλω θεού εκβάλλω τα δαιμόνια, άρα έφθασεν εφ' υμάς η βασιλεία του θεού» (Λουκ. ια' 20) και «ει δε εγώ Πνεύματι θεού εκβάλλω τα δαιμόνια, άρα έφθασεν εφ' υμάς η βασιλεία του Θεού» (Ματθ. ιβ 28).

Πρώτα λοιπόν «εγράφη» ο Λόγος στην «έμψυχον Βίβλον», την Παναγία, και έπειτα ήταν δυνατόν να γραφτεί το Άγιο Ευαγγέλιο ως βιβλίο. Και «γράφηκε» και «σφραγίστηκε» «Πνεύμα Άγιο». Δεν το είπε ο άγγελος; «Πνεύμα Άγιον επελεύσεται

επί σε , Πάναγνε Κόρη, και Δύναμις Υψίστου επισκιάσει σοι...» (Λουκ. α' 35). Ναι, σ' αυτήν τη ζωντανή Βίβλο «δακτύλω εγγέγραπται Πατρός ο Λόγος».

Το ένιωσες, ψυχή μου, τώρα πως η Παναγία μας είναι

- Ο Ναός ο έμψυχος της θεότητας;
- η θεία είσοδος της σωτηρίας;
- η πύλη η αδιόδευτος, που μόνος διώδευσεν ο Λόγος του Θεού και Πατρός, ο Χριστός;
- η έμψυχος Τράπεζα, που βαστάζει επάνω της τον Άρτον της Ζωής
- ο πολιτιμότατος Τόμος, στον οποίο με τον θείον Δάκτυλόν Του, το Πανάγιον Πνεύμα, ο θεός και Πατήρ «έγραψε» ανεξίτηλα τον Λόγον Του;

Και καταλαβαίνεις τώρα, ψυχή μου, πιο καλά από άλλοτε, γιατί η Παναγία Μητέρα μας περιέχει μέσα της την Εκκλησία του Χριστού και έχει τόσο μεγάλη θέση, τη μοναδική, μέσα στις καρδιές των πιστών του αγαπημένου Υιού της, του Θεού και Σωτήρος μας Χριστού;

Να γιατί πρέπει να ακούσεις, ψυχή μου, κι εσύ το μυστικό κάλεσμα, το οποίο σου απευθύνεται, για να ακολουθήσεις την Παναγία Μητέρα και να μεταμορφωθείς κι εσύ με τη χάρη του Κυρίου σ' αυτό που πρώτη Εκείνη υπερθαυμαστά έγινε, στα δικά σου πάντα μέτρα. Γιατί εσύ βέβαια ποτέ σου δεν θα μπορέσεις να τη φτάσεις. Αυτή είναι ανέφικτη. Είναι η «μόνη άμωμος και καλή». Είναι αυτή, στην οποία δε βρήκε ψεγάδι κανένα ο μόνος ακήρατος Κύριος. Είναι αυτή, που μόνον αυτής τη μοναδική ομορφιά ύμνησε το Πνεύμα. Είναι αυτή που «επεθύμησεν ο Βασιλεύς του κάλλους» της (Ψαλμ. 44, 12), γιατί πραγματικά ξεπερνάει και αυτών των υπερκαλών αγγέλων την καλλονή. Όμως οπωσδήποτε πρέπει να της μοιάζεις κι εσύ, ψυχή μου, όσο μεγάλη κι αν είναι εκείνη και όσο μικρή και ασήμαντη κι αν είσαι εσύ. Πρέπει με τον τρόπο σου να της μοιάσεις και να της μοιάζεις όλο και περισσότερο, μέρα τη μέρα, χρόνο το χρόνο, αν θέλεις.

ν ά ε ι σ α ι π α ι δ ί τ η ς,

αν θέλεις

ν ά ε ι σ α ι α δ ε λ φ ο ς τ ο υ Υ ι ο ύ τ η ς...

Αρχμ. Ευσεβίου Βίττη

[i] . «Κοινωνικές Διαστάσεις της Ορθόδοξης Πνευματικότητας (και άλλα

πνευματικά θέματα) Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη» σελ. 7-22.

Πηγή: e-theotokario.blogspot.gr